

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/161822,Obchody-Narodowego-Dnia-Pamieci-Polakow-ratujacych-Zydow-pod-okupacja-niemiecka-.html>
01.03.2026, 19:59

[Następny](#)

[Powrót](#)

Obchody Narodowego Dnia Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką - Markowa, 24 marca 2022

W uroczystościach wziął udział zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma.

24.03.2022

Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką obchodzimy 24 marca - to właśnie tego dnia 78 lat temu w Markowej na Podkarpaciu Niemcy zamordowali mieszkającą tam ośmioosobową rodzinę Ulmów oraz ukrywanych przez nich Żydów z rodzin Goldmanów, Didnerów i Grünfeldów. Ulmowie zostali uhonorowani pośmiertnie tytułem Sprawiedliwy wśród Narodów Świata, w Kościele katolickim toczy się ich proces beatyfikacyjny. W Markowej działa obecnie Muzeum im. Rodziny Ulmów, powstałe z inicjatywy i przy udziale Instytutu Pamięci Narodowej.

Podczas tegorocznych uroczystości na Ścianie Pamięci na terenie Muzeum im. Rodziny Ulmów zostały odsłonięte tablice upamiętniające członków tzw. grupy Ładosia, która w czasie II wojny światowej zajmowała się wytwarzaniem paszportów z krajów latynoamerykańskich, przekazywanych następnie Żydom europejskim dla uratowania ich przed zagładą. Grupę tworzyli między innymi polscy dyplomaci: ambasador RP w Bernie Aleksander Ładoś, jego zastępca Stefan Ryniewicz, konsul Konstanty Rokicki i Juliusz Kuehl. Należał do niej także poseł na Sejm II RP Abraham Silberschein oraz przedstawiciel organizacji żydowskich Chaim Eiss. Podczas wystąpień m.in. przypomniana została historia grupy Ładosia oraz zasługi jej członków.

Po uroczystości uczestnicy udali się na cmentarz w Markowej, gdzie złożono kwiaty na grobie rodziny Ulmów oraz grobach innych mieszkańców tej miejscowości, którzy pomagali Żydom w czasie okupacji niemieckiej. Na zakończenie obchodów w Markowej w tamtejszym kościele św. Doroty została odprawiona Msza św. w intencji Polaków ratujących Żydów podczas II wojny światowej i o beatyfikację Sług Bożych - Rodziny Ulmów pod przewodnictwem ks. abp. Adama Szala

Wieczorem wiceprezes IPN Mateusz Szpytma wziął udział w uroczystym koncercie „Psalmu Pokoju i Pojednania”, poświęconym polskim Sprawiedliwym wśród Narodów Świata. Koncert odbył się w Filharmonii Podkarpackiej im. A. Maławskiego w Rzeszowie w ramach Festiwalu Psalmów Dawidowych „Honorując Sprawiedliwych i Ocalonych”. Wydarzeniu towarzyszyła modlitwa ekumeniczna z udziałem Arcybiskupa Przemyskiego Adama Szala, Biskupa Rzeszowskiego Jana Wątroby i Naczelnego Rabina Polski Michaela Schudricha. Modlono się także o pokój na Ukrainie.

Tego samego dnia przed południem w miejscowości Jagiełła wiceprezes IPN złożył kwiaty w miejscu pochówku Żydów z Podkarpacia, zamordowanych przez Niemców w czasie II wojny światowej. Na tym cmentarzu spoczywają m.in. Goldmanowie, Didnerowie i Grünfeldowie zamordowani w domu Ulmów w Markowej. Poprzedniego dnia wieczorem dr Szpytma uczestniczył we Mszy św. w intencji beatyfikacji Sług Bożych - Rodziny Ulmów, Msza odprawiona została w kościele św. Józefa w Krakowie.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Pamiętamy